

NEDERLANDSE DELEGATIE BIJ DE INTERGOVERNMENTELE
CONFERENTIE VOOR DE OPRICHTING VAN EEN GEMEENSCHAPPELIJKE
MARKT EN VAN EURATOM

Weekverslag no. 2

Periode 3 - 4 juli 1956

Werkgroep Euratom

Op 3 en 4 juli vergaderde de Werkgroep Euratom onder voorzitterschap van de heer Guillaumat (Frankrijk).

Begonnen werd met de eerste lezing van document Eur.1. (rév.) bevattende een ontwerp voor de eerste twee titels van het Euratom-verdrag.

Hoewel in dit concept met opzet de, eveneens reeds door de redactiecommissie ontworpen, artikelen betreffende de instituten zijn weggelaten daar dit onderwerp aan de delegatiechefs is voorbehouden, achtte de Voorzitter het toch noodzakelijk, dat de Werkgroep van deze artikelen kennis zou nemen, zodat zij hiermede rekening zou kunnen houden bij de bespreking van de technische vraagstukken, welke een institutioneel aspect vertonen.

De Franse delegatie opende het debat met een aantal algemene opmerkingen over de structuur en de terminologie van het concept. De structuur achtte zij kennelijk geïnspireerd door de EGKS- en EDG-verdragen. Dit leek haar uit politiek-psychologisch oogpunt bezwaarlijk omdat hierdoor de indruk zou kunnen worden gewekt, dat Euratom een soort revanche op de EDG was. De Franse delegatie gaf de voorkeur aan de volgende opzet:

- a. Algemene doelstellingen van Euratom;
- b. De concrete taken die moeten worden verwezenlijkt;
- c. Veiligheidsvraagstukken;
- d. De institutionele voorzieningen, noodzakelijk om de omschreven taken te verwezenlijken.

Het was van groot belang, dat de instituties niet als doel op zichzelf zouden worden voorgesteld maar als onontkoombare consequentie van de gestelde doelen.

Wat de terminologie betreft gaven de Fransen er de voorkeur aan het woord "communauté", dat ook in de communiqués van Messina en Venetië was vermeden, te vervangen door de uitdrukking "organisation", eveneens om psychologische weerstanden te vermijden.

Op deze laatste opmerking reageerde de Nederlandse woordvoerder met verwijzing naar het rapport-Spaak, waar het woord "communauté" op vele plaatsen voorkomt.

Besloten werd voorlopig over Euratom te spreken en de hele kwestie der terminologie uit te stellen tot het moment der eindredactie.

De Franse opmerkingen over de structuur van het verdrag gaven de Duitse delegatie aanleiding te wijzen op het nauwe verband tussen Euratom en de Gemeenschappelijke Markt vooral op institutioneel gebied (Hof, Assemblée, Investeringsfonds).

Op voorstel van de Voorzitter werd daarop besloten de artikelen 1 en 2 van het concept, betreffende de algemene doelstellingen van Euratom, eerst te behandelen na de discussies over de concrete taken der Gemeenschap zoals geformuleerd in titel II.

Titel II, hoofdstuk I - Ontwikkeling van het onderzoek en van de uitwisseling van inlichtingen.

Mr Eschauzier stelde de vraag of de, door Euratom op dit gebied te verrichten taken imperatief moesten worden geformuleerd zoals in het concept, of als een bevoegdheid, waarvan Euratom desgewenst gebruik zou kunnen maken. Z.i. zou de laatste formule moeten worden gebruikt.

Dit standpunt werd door de andere delegaties gedeeld, waarbij de Belgische vertegenwoordiger er echter op wees, dat het voor het opstellen van het budget noodzakelijk zou zijn te weten, wat Euratom op het gebied der research zal doen. Naar zijn mening zou de oprichting van een "centre de recherche" in ieder geval noodzakelijk zijn.

De Duitse delegatie bracht opnieuw haar bekende plan voor een Europese universiteit naar voren, welke een centrum van Europees denken en een kweekplaats van Europese geest zou kunnen zijn. Zij zal hierover binnenkort een gedocumenteerd voorstel indienen. Door de andere delegaties werd opgemerkt, dat dit plan niet in het Euratom-verdrag thuishoorde, waar alleen gesproken zou kunnen worden over Europese opleidingsinstituten voor atoomspecialisten. Deze kwestie zal, na ontvangst van het Duitse document opnieuw worden bekeken.

Een uitvoerige discussie ontwikkelde zich vervolgens, naar aanleiding van artikel II-5 over de vraag of de instellingen, zowel in de particuliere als in de publieke sector, welke zich in de deelnemende landen met research bezig houden verplicht zullen zijn hun programma's ter kennis van de commissie te brengen teneinde deze in staat te stellen, door middel van adviezen, coördinerend op te treden.

De Belgische gedelegeerde was van oordeel, dat een verplichting tot overlegging der research-programma's in ieder geval zou moeten bestaan voor de laboratoria van openbare instellingen alsook voor het, door de overheid gesubsidiëerde, research-werk der particuliere industrie. Daarnaast zou op deze laatste een krachtig beroep moeten worden gedaan zo uitvoerig mogelijk inlichtingen te verschaffen over haar eigen onderzoekprogramma's. De commissie zou haar coördinerende taak immers alleen op redelijke wijze kunnen verrichten, en dubbel werk kunnen voorkomen, wanneer zij over een praktisch compleet overzicht der programma's zou kunnen beschikken.

Hiertegenover verklaarden de Fransen, dat het in sommige landen uiterst moeilijk was een duidelijk onderscheid te maken tussen de publieke en de particuliere sector, met name in Frankrijk waar veel ondernemingen op dit gebied direkt of indirekt door de Staat werden gecontroleerd. Dit zou derhalve leiden tot een onaanvaardbare discriminatie tussen de genationaliseerde en de particuliere industrie.

De Duitsers steunden deze opvatting en drongen er bovendien op aan, dat alles zou worden vermeden, wat bij de industrie onrust zou kunnen wekken.

Men was het er over eens, dat drie methoden konden worden gevolgd om de commissie aan de gewenste inlichtingen te helpen, nml.:

- a) Vrijwillige uitwisseling van gegevens;
- b) De methode van het suikerklontje, d.w.z. het verstrekken

van subsidies afhankelijk te stellen van het overleggen van het programma;

- c) Het opleggen van de plicht tot het verstrekken van inlichtingen.

In het algemeen gaven de delegaties de voorkeur aan de procedures sub a) en b), doch over het eventueel opleggen van een verplichting bestond geen overeenstemming, vooral omdat de feitelijke en juridische situatie in de verschillende landen zo sterk uiteenloopt. De Duitse delegatie verzocht met name om meer tijd voor de bestudering van de consequenties in dit verband van de verhouding tussen de Bondsregering en de Länder, waarvan verschillende (Hamburg en Beieren) een eigen research-programma op het gebied der kernenergie overwegen.

Besloten werd op dit vraagstuk bij de tweede lezing terug te komen.

Naar aanleiding van artikel II-4 merkte de Voorzitter op, dat hier twee verschillende problemen worden behandeld nml. de ontwikkeling van het onderzoek enerzijds en de opstelling van indicatieve doelstellingen voor de produktie van kernenergie anderzijds. Hij stelde voor dit laatste punt te behandelen in samenhang met de opstelling van een programma betreffende de voorziening in de algemene behoefte aan energie, waarmede de Werkgroep akkoord ging.

Artt. II-6 t/m 10 - Patenten en industriële eigendommen

De Duitse delegatie merkte op, dat de voorgestelde redactie van art. II-9 beperkter is dan de overeenkomstige passage van het rapport-Spaak (blz. 108 eerste alinea). In dit laatste wordt immers gezegd, dat een dwingend optreden van de commissie tegen houders van belangrijke patenten, die hiervan geen voldoende gebruik maken, de nationale staten verplicht zich te onthouden van alle dwangmaatregelen op grond van hun eigen wetgeving. In art. II-9 wordt daarentegen gesteld, dat alleen die maatregelen worden opgeschort, welke de nationale wetgeving voorziet "à cette même fin", waaruit zou worden geconcludeerd dat dit beperkt is tot de maatregelen welke kunnen leiden tot het verlenen van dwanglicenties.

Dit punt zal in tweede lezing nader worden bekeken.

Vervolgens wezen de Duitsers erop, dat een groot deel der patenten zowel voor civiele als militaire doeleinden bruikbaar zijn. Dit militaire karakter zou wellicht, gezien de Parijse Akkoorden, ertoe kunnen leiden dat bezwaar zou worden gemaakt tegen een terbeschikkingstelling aan Duitsland. Voor dit probleem zou in ieder geval een oplossing moeten worden gevonden.

De Voorzitter achtte het gewenst dit vraagstuk in de eerste plaats door de meest belanghebbende delegaties, t.w. de Franse en Duitse, te laten bestuderen zonder dat hiervan overigens andere delegaties zouden zijn uit gesloten.

In art. II-8 stelt de Nederlandse delegatie voor te spreken van "tous les brevets" daar het hier alleen over patenten op atoomgebied gaat.

De Duitsers wensten de woorden "pour la poursuite de ces propres recherches" weg te laten, omdat hier uitsluitend de industriële toepassing van belang is.

Ook deze punten zullen bij de tweede lezing opnieuw worden bekeken, wat ook zal geschieden met de vraag of beroep op het Hof mogelijk zal zijn en of dit hetzelfde Hof zal moeten zijn

de caractè-
re nu-
cléaire"

als van de EGKS.

Hoofdstuk 2.- Veiligheidsnormen en controles

Dit hoofdstuk zal pas behandeld worden na de discussie over de gemeenschappelijke installaties en de investeringen.

De Belgische woordvoerder wees er al vast op, dat in ieder geval een scheiding zal moeten worden gemaakt tussen de controle op de gezondheidsmaatregelen enerzijds en op een eventueel misbruik van splijtbaar materiaal anderzijds.

Hoofdstuk 3 - Ontwikkeling der investeringen en der gemeenschappelijke installaties

De Belgische gedelegeerde stelde, naar aanleiding van art. II-15, onmiddellijk twee belangrijke vragen aan de orde nml.

a. Mag de commissie alleen technische adviezen geven ten aanzien van investeringsprojecten, welke aan het Investeringsfonds zullen worden voorgelegd, zonder zich over de economische merites noch over de plaats van vestiging te mogen uitspreken?

Naar zijn mening zou men beide aspecten moeilijk kunnen scheiden.

b. Moet de overlegging der investeringsprogramma's op vrijwillige of op verplichte basis geschieden?

In verband met het laatste punt herinnerde hij eraan, dat in de desbetreffende Werkgroep van de OEEB onlangs was overeengekomen, dat alle investeringsprogramma's op nucleair terrein zouden moeten worden voorgelegd aan het Comité de Direction, dat hierover adviezen zou kunnen uitbrengen. Euratom kon z.i. op dit punt zeker niet achter blijven bij de OEEB.

De Voorzitter onderscheidde twee taken van de commissie op dit gebied:

- a) Het geven van adviezen en eventueel het uitbrengen van aanbevelingen over alle investeringsprojecten op nucleair terrein, welke haar zouden worden voorgelegd, waarbij overigens de uitdrukking "nucleair terrein" nader ware te definiëren;
- b) Het geven van technische adviezen over nucleaire projecten t.b.v. het Investeringsfonds.

De commissie zou zich echter in beide gevallen moeten onthouden van uitspraken over de economische opportuniteit en over de plaats van vestiging van nieuwe installaties.

De Duitse delegatie, die deze opvatting steunde, voegde hieraan toe dat het Investeringsfonds uiteraard wel over de economische merites zou kunnen oordelen van de hem voorgelegde projecten. Zij wees er bovendien op, dat in het rapport-Spaak (blz. 111, derde alinea) gezegd wordt, dat de organisatie "n'aura aucun pouvoir de diriger les investissements" hetgeen in het concept niet is overgenomen doch het wel blijkbaar heeft geïnspireerd.

De Belg wees op het verband tussen II-4 en II-15. In beide artikelen wordt gezegd, dat de commissie moet opstellen

"des objectifs resp. des programmes indicatifs de production". Het is niet logisch, dat de commissie bij de beoordeling van de haar voorgelegde investeringsprojecten dan alleen de zuiver technische aspecten in aanmerking zou mogen nemen en deze niet zou mogen toetsen aan het door haar opgestelde programma.

Tegen deze opvatting bleven echter de Duitsers en Fransen zich verzetten. De Duitse woordvoerder stelde hierbij nog, dat wanneer de gemeenschappelijke markt tot stand zou komen haar organen in het kader van een algemene Europese energiepolitiek t.a.v. deze problemen competent zouden moeten zijn. Kwam de gemeenschappelijke markt er niet dan zou dit een zaak blijven van nationaal of eventueel intergouvernementeel beleid.

Vervolgens kwam het tweede, door de Belgische gedelegeerde, gestelde probleem aan de orde. Het ging hier vooral om twee vragen nml.

- a. Moet er een verplichting zijn om investeringsprogramma's over te leggen;
- b. Welke industrieën heeft men hierbij op het oog.

Algemeen was men van oordeel, dat de commissie in ieder geval kennis zou moeten dragen van de investeringsprogramma's van die industrieën, welke zich rechtstreeks met de winning en transformatie van erts en splijtbaar materiaal bezig houden of dit materiaal op een of andere wijze verwerken.

De Franse delegatie achtte een juridische verplichting echter overbodig daar deze ondernemingen in het algemeen toch voor het verkrijgen van het materiaal een beroep op Euratom zouden moeten doen, zodat het in hun eigen belang was ook hun investeringsprojecten over te leggen.

De Belgische en Nederlandse woordvoerders waren daarentegen wel voorstanders van een dergelijke verplichting, waarbij van Nederlandse zijde werd gewezen op het EGKS-verdrag, waarin een verplichting tot overlegging der investeringsprogramma's wel is voorzien. Beide delegaties verklaarden uitdrukkelijk, dat zij dit punt beschouwden als een der essentiële elementen van het Euratom-project. Indien men de plicht tot het overleggen der investeringsprogramma's niet zou accepteren zou Euratom op dit stuk minder ver gaan dan de OEEC, waardoor het op dit terrein iedere betekenis zou verliezen.

Niettemin hielden de Franse en Duitse delegaties vooralsnog vast aan hun afwijzend standpunt.

Wat betreft de nadere aanduiding der industrieën, met welke investeringsprogramma's Euratom bemoeienis zou kunnen hebben, was men het er over eens dat hiervoor een nadere studie gewenst was. In ieder geval zou in een annexe aan het Euratom-verdrag een lijst van deze industrieën moeten worden opgenomen, waarbij onderscheid zou dienen te worden gemaakt tussen de industrieën, welke rechtstreeks op nucleair terrein werkzaam zijn en die, welke hiertoe belangrijke installaties en hulpmiddelen fabriceren.

Besloten werd, dat voor de volgende vergadering de Duitse delegatie een lijst zal opstellen van de eerste groep terwijl de Belgen een ontwerp zullen maken voor de tweede categorie. Hierbij zouden zowel de industrieën als de producten dienen te worden vermeld.

De Nederlandse woordvoerder wees in dit verband nog op de wenselijkheid om in het verdrag een procedure te voorzien,

in feite
momenteel
is voorzien
in het ontwerp van

waarbij de hierbedoelde lijst zou kunnen worden herzien met het oog op eventuele nieuwe ontwikkelingen der techniek.

Hoofdstuk 4 - Bevoorrading in ertsen en kernbrandstoffen

Daar de Voorzitter, in verband met zijn vertrek naar Parijs, de vergadering vroegtijdig moest verlaten wenste hij eerst als Frans gedelegeerde een algemene verklaring af te leggen over dit vraagstuk.

Hij begon hierbij met te stellen, dat binnen een aantal jaren Euratom waarschijnlijk in de helft van de electriciteitsbehoeften der zes landen zou voorzien. Het was daarom van groot belang, dat Euratom wat betreft de bevoorrading in kernbrandstoffen tot een zekere mate van onafhankelijkheid zou geraken. Daartoe zouden reeds thans overzichten moeten worden opgesteld van de te verwachten behoeften enerzijds en van de eigen produktiecapaciteit en importmogelijkheden anderzijds, alsmede van de prijs, welke als redelijk zou kunnen worden beschouwd. In verband hiermede deelde hij mede, dat Frankrijk reeds fr. frs. 12 miljard voor haar produktie heeft geïnvesteerd. Teneinde redelijke afschrijvingen te verzekeren zou het door haar geproduceerde natuurlijke uranium een prijs moeten opbrengen van frs. 11 à 12.000 per kg.

Op het ogenblik voorziet de Franse produktie in de eigen behoefte zowel op civiel als militair terrein. Het moet duidelijk zijn, dat de oprichting van Euratom in deze situatie geen verandering zal mogen brengen. De Franse regering hoopte integendeel, dat Euratom tot een zodanige verhoging der produktie zou leiden, dat deze de eigen behoefte der zes landen te boven zou gaan.

De heer Guillaumat achtte het tenslotte wenselijk, dat een werkgroep van experts zou worden ingesteld teneinde na te gaan welke maatregelen zouden dienen te worden genomen om:

- a) de bestaande mijnen in stand te houden;
- b) de voortzetting van de nationale programma's te garanderen (met inbegrip van de militaire sector).

Onmiddellijk hierna vroeg de Duitse delegatie het woord eveneens tot het afleggen van een algemene verklaring.

Naar Duitse opvatting spelen bij het vraagstuk van de bevoorrading twee elementen een rol, nml.

- a. Het economische aspect;
- b. Het security aspect.

Bij de beoordeling van beide elementen moest evenwel onderscheid worden gemaakt tussen de ertsen enerzijds en de kernbrandstoffen anderzijds. Bij de ertsen immers was het security-aspect minder groot dan het handelspolitiek belang; bij de kernbrandstoffen was dit eerder omgekeerd.

Wat betreft de security was de Duitse delegatie voorstandster van de invoering van een "controle sans fissures". Deze zou vijf elementen kunnen omvatten nml.

1. Een meldingsplicht (aan Euratom) voor alle industrieën, welke splijtbaar materiaal verwerken;
2. Een nationale boekhouding, waaruit hoeveelheid en plaats van de aanwezige brandstof blijkt;
3. Een plicht tot opslag van niet gebruikte brandstof op daarvoor aangewezen plaatsen;

4. Een controle door de nationale, en eventueel door de Euratom-instanties op de naleving der bovengenoemde voorschriften;
5. Het treffen van sancties, door de staten en eventueel door Euratom, tegen overtreders der voorschriften.

Aan dit controlesysteem zouden eventueel ook derde landen kunnen deelnemen terwijl het gecoördineerd zou kunnen worden met een eventuele OEEC-controle.

Met betrekking tot het monopolie nam de Duitse delegatie een standpunt in, dat principiëel afweek van het rapport-Spaak en het daarop gebaseerde concept-verdrag. Daar de Duitse volkshuishouding het karakter draagt van een vrije economie, waarin de regering principiëel de strijd aanbindt tegen kartels en monopolies, zou ook een internationaal of supranationaal atoommonopolie voor haar onaanvaardbaar zijn. De taak van het Euratom-agentschap ten aanzien van de bevoorrading zou gezien moeten worden als die van een makelaar, een bemiddelaar tussen vraag en aanbod, doch zonder gedwongen karakter. De afnemers zouden derhalve ook de vrijheid moeten hebben zich buiten Euratom om te bevoorraden.

Onmiddellijk na deze verklaring vroeg de heer Hupperts, als vertegenwoordiger van Minister Spaak, het woord. Hij constateerde, dat de Duitse delegatie thans principiëel afweek van het rapport-Spaak en dat dit punt zo belangrijk was, dat het uiteindelijk alleen door de delegatiescheefs zou kunnen worden behandeld.

Hierop reageerde de Duitser met de opmerking, dat zijn verklaring toch allerminst een verrassing behoeft te zijn, daar zij reeds door de heer Hallstein in Venetië was aangekondigd.

Teneinde de delegaties de gelegenheid te geven zich eerst te beraden over de consequenties van het Duitse standpunt, begon men met een discussie over de verklaring van de heer Guillaumat.

De Belgische gedelegeerde stelde de vraag of de Franse eis, dat het voortbestaan van de thans geëxploiteerde mijnen moest worden gegarandeerd, betekende dat hierbij geen rekening zou mogen worden gehouden met de rentabiliteit dezer mijnen. Hij wees er verder op, dat de door de Fransen genoemde prijs neerkwam op een bedrag van ongeveer \$ 30.000 per ton terwijl de Amerikanen en Canadezen zojuist bekend hadden gemaakt een prijs van \$ 20.000 per ton.

Hierop antwoordde de Franse delegatie, dat Euratom zou moeten zorgen voor een voldoende voorziening tegen redelijke prijzen. Bij het vaststellen van deze prijzen zou zowel de prijs van het Europese uranium als de prijs van het geïmporteerde materiaal in aanmerking moeten worden genomen. Hij achtte het niet uitgesloten, dat t.z.t. wellicht marginale mijnen zouden moeten worden gesloten, doch vond dat de thans vast te stellen Europese prijs in ieder geval rekening zou moeten houden met de afschrijving van de thans geëxploiteerde mijnen.

In dit verband wees de Belg erop, dat in art. II-18 wordt gezegd, dat de commissie zonnig de prijzen zal vaststellen met het oog op een voorziening op lange termijn. Hij achtte het niet juist, dat dit als enig criterium werd genoemd.

Resumerend stelde daarop de Voorzitter, dat men het blijkbaar eens is over de volgende punten:

1. Euratom moet een voldoende bevoorrading verzekeren van splijtbaar materiaal tegen de beste prijzen en onder gelijke omstandigheden voor een ieder;
2. Met het oog op de security moet een doeltreffend controlesysteem worden uitgewerkt;
3. De verwezenlijking van een zo groot mogelijke onafhankelijkheid van Europa op het gebied der kernenergie brengt grote voordelen met zich mede doch kan ook offers vragen met name ten aanzien van de prijzen;
4. Er zal rekening moeten worden gehouden met de "positions acquises" der producenten.

Een belangrijke moeilijkheid, met name ten aanzien van de bevoorrading vormt echter het Duitse standpunt met betrekking tot het monopolie.

De Duitse delegatie vroeg de algemene discussie over haar verklaring tot de volgende week uit te stellen teneinde alle delegaties gelegenheid te geven zich hierover te beraden. Zij zou het zeer betreuren wanneer reeds in dit stadium der onderhandelingen een delegatie in een geïsoleerde positie zou komen te verkeren. Men zou moeten trachten een synthese te vinden tussen het rapport-Spaak, het concept-verdrag en het Duitse voorstel. Op verzoek van verschillende delegaties was zij echter bereid de volgende nadere preciseringen te verstreken:

Ook in Duitsland zelf heeft men nog geen definitief standpunt t.a.v. de vraag wat de beste methoden voor de ontwikkeling der kernenergie zijn. Men wenst echter geen enkele mogelijkheid af te snijden en vreest daarom door een Euratom-monopolie in zijn vrijheid te worden belemmerd. Van Duitse zijde is men bovendien overtuigd, dat de belangen der deelnemende landen ook zonder dwangmonopolie kunnen worden behartigd. Daarom is het inderdaad van groot belang, dat eerst een onderzoek wordt ingesteld naar de feitelijke situatie met betrekking tot de behoeften en de productiecapaciteit der deelnemende landen. Wellicht leidt dit tot de conclusie, dat een monopolie overbodig is omdat een aankoop b.v. van artsen op de gemeenschappelijke markt en uit de gemeenschappelijke produktie ook uit economische overwegingen voor de hand ligt. Bij het totstandkomen van contracten zou Euratom als een soort beurs moeten fungeren, waar verkopers en kopers tot elkaar worden gebracht. De Duitse delegatie heeft echter uitdrukkelijk opdracht te verklaren, dat de particuliere industrie het recht moet hebben zelf in te kopen waar zij wil. Dit brengt een heilzaam concurrentie-element in Euratom, waarvan men van Duitse zijde geen afstand wenst te doen.

Na deze verklaring werd besloten de discussie over dit punt de volgende week te hervatten. Tevens werd besloten aan de chefs van delegatie aan te bevelen een werkgroep in te stellen ter bestudering van de behoeften en productiecapaciteit der zes op nucleair terrein.

Voorts werd afgesproken de volgende week te spreken over de vraag welke houding de zes in de OEES zullen aannemen ten aanzien van het vraagstuk der gemeenschappelijke ondernemingen en van het controlesysteem.

Tenslotte werden nog een aantal opmerkingen gemaakt be-

treffende de tekst van de verschillende artikelen van hoofdstuk 4.

Artikel II-17

Naar aanleiding van een Nederlandse vraag om een nadere definitie van de uitdrukking "priorité d'achat" kwam men overeen dat het woord "option" beter de bedoeling weergaf.

✓(optie)
✓(monopolie)

De Duitser merkte op, dat hier alleen over de verhouding producent - Euratom/wordt gesproken en niet over de relatie Euratom - afnemer. Hij stelde de vraag of de levering van kernbrandstof voor militair gebruik ook via Euratom zou moeten geschieden. Dit punt wenste men echter eerst te bespreken nadat de ministers hun standpunt over het militaire aspect hebben bepaald.

Artikel II-18

De Belgische gedelegeerde herhaalde het criterium voor de prijsvaststelling door de commissie niet ruim genoeg te achten. (Nederland akkoord).

Artikel II-19

De Belg wees erop, dat deze tekst, welke de commissie laat onderhandelen met kopers uit derde landen, afwijkt van het rapport, dat ervan uitgaat dat de producent zelf onderhandelt met afnemers buiten de Gemeenschap, behoudens door Euratom te stellen voorwaarden betreffende security-garanties (blz. 114 laatste alinea). (Nederland akkoord).

Artikel II-20

De Belgische delegatie achtte het gewenst in de Raad van het agentschap ook vertegenwoordigers der producenten op te nemen. (Nederland in principe akkoord).

Artikel II-21

De Belg stelde voor ook de producenten gelegenheid te geven aan het kapitaal van het agentschap deel te nemen, waarbij hij eventueel een verplichte deelname zou willen overwegen daar voor vrijwillige deelname waarschijnlijk niet veel enthousiasme zou bestaan. (Nederland in principe akkoord; nader beraad over verplichting).

Artikel II-22

De Belgische en Duitse gedelegeerden stelden voor in de tweede alinea ook "matériaux fertiles" te vermelden, hetgeen zowel het "broedmateriaal" als ertsen zou moeten omvatten.

Voorts achtte de Belg een nadere definitie gewenst van de termen "investissements communs" en "en temps utiles" in de tweede alinea. (Nederland akkoord).

Besloten werd, dat de Voorzitter over de gevoerde discussies rapport zal uitbrengen aan de delegatiechefs.

De volgende vergadering van de Werkgroep Euratom zal worden gehouden woensdag 11 juli om 11 uur en worden voortgezet op donderdag 12 juli.